

JEGYZŐKÖNYV

a Szlovén Köztársaságban élő magyar nemzeti közösség és a Magyar Köztársaságban élő szlovén nemzeti közösség különjogainak biztosításáról 1992. november 6-án aláírt Egyezmény rendelkezéseinek megvalósítását figyelemmel kíséző Magyar-Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság III. üléséről

A Magyar-Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság 1997. november 4-5-én tartotta III. ülését Lendván. A magyar tagozatot Tabajdi Csaba, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, a szlovén tagozatot Mihaela Logar külügyminisztériumi államtitkár vezette.

I.

A Felek a kisebbségvédelem aktuális kérdéseiről folytatott véleménycsere során újólá megállapították, hogy a Magyarországon élő szlovén nemzeti kisebbség és a Szlovén Köztársaságban élő magyar nemzeti közösség különjogainak biztosításáról szóló, a két ország között 1992-ben aláírt Egyezmény rendelkezései színvonalasan rendezik mindkét nemzetiség jogainak védelmét. Az Egyezmény szelleme és tartalma számos vonatkozásban, több érdemi kérdésben túlmutat az ENSZ 1992-es nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségek jogairól szóló nyilatkozatán, az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keret-egyezményének megfogalmazásain, a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartáján, és egyéb nemzetközi kisebbségi dokumentumok ajánlásain is.

A Vegyes Bizottság értékelte az 1996. évi II. vegyes bizottsági ülés ajánlásainak megvalósítását, és megállapította, hogy:

az általános kérdések terén

1. Mindkét ország törvényei megfelelően biztosítják egymás nemzeti közössége számára a szabad nyelvhasználat lehetőségét, a nemzeti identitás megőrzését és a nemzetiségi különjogokat.
2. Szlovéniában évek óta rendezett a nemzeti kisebbségek kétnyelvű személyi okmányokkal való ellátása. A magyar Fél megtette az előkészületeket a kétnyelvű személyi okmányok jövő évi bevezetésére.

A kisebbség tagjainak anyanyelvhasználatát példásan biztosító törvényi háttér ellenére a gyakorlati ügyintézésben még számos nehézség tapasztalható az anyanyelvhasználat terén.

3. Mindkét kisebbség képviselői felhívták a figyelmet arra, hogy a Vegyes Bizottság ajánlásai az oktatás és tájékoztatás feltételeinek módosítása tekintetében, valamint az anyanyelven folyó vallásgyakorlás terén lassan és esetenként késve valósulnak meg.
4. Mind a szlovéniai magyar nemzeti közösség, mind a magyarországi szlovén kisebbség intézményeinek anyagi és elhelyezési feltételei – állami és regionális támogatással – számottevően javultak.
5. Jelentős előrehaladás történt a szlovéniai magyar nemzeti közösség tagjai és a határmenti magyar lakosság közötti kapcsolattartás terén a Pártosfalva-Magyarszombatfa és Kebele-Nemesnép közötti határátkelőhelyek megnyitásával.
6. Folytak az előkészületek a Pince-Tornyiszentmiklós közötti határállomás nemzetközi határátkelővé minősítéséhez.
7. A Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság kormánya még az idén aláírják a személyi igazolvánnyal történő határátlépésről szóló egyezményt.
8. A Szlovén Köztársaság rendeletet fogadott el, amelynek értelmében az őshonos szlovéniai kisebbségek (köztük a magyar nemzeti közösség) tagjai kedvezőbb feltételek mellett juthatnak – pályázat útján – kölcsönhöz. Külön rendelettel különféle támogatási formákat biztosít a szomszédos országokban élő szlovén közösségek tagjai számára is.
9. A magyarországi szlovén kisebbség anyanyelvű hitéletének biztosítása terén továbbra sincs számottevő előrehaladás. A szlovéniai magyar kisebbség ifjúsági hitoktatásához hiányoznak a megfelelő hittankönyv-fordítások.
10. A magyar Fél megkezdte az előkészületeket a lendvai tiszteletbeli konzulátus megnyitásához.
11. A szlovén Fél 1998-ban megnyitja Szentgotthárdon főkonzulátusát.

az oktatás területén

1. Folytatódnak a nemzetiségi, illetve kétnyelvű iskolák pedagógusainak továbbképzésével, a tankönyvek és hallgatók cseréjével kapcsolatos programok Magyarországon, illetve Szlovéniában. Eredményes az oktatási együttműködés a magyarországi határmenti megyék és a szlovéniai nemzeti közösségek tagjai között.
2. A Magyarországon tanuló szlovéniai magyar főiskolások száma – a főiskolák magas követelményei miatt – folyamatosan csökken.
3. Még mindig megoldatlan a két országban szerzett oklevelek honosítása.
4. A művelődési csoportok tevékenységét Szlovéniában a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Magyarországon pedig az Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat és a Magyarországi Szlovének Szövetsége eredményesen koordinálja. Mindkét ország erkölcsi és anyagi támogatásával folytatódik a művelődési ház építése Lendván. Megkezdődött a szlovén művelődési és információs központ építése Szentgotthárdon.
5. A muravidéki magyar nemzeti közösség a Szlovén TV keretén belül készül a magyar program bővítésére. Az Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat és a Magyarországi Szlovének Szövetsége pedig megkezdte az előkészületeket egy szlovén nyelvű rádióállomás megindítására Szentgotthárdon.
6. Zala és Vas megye, valamint Muravidék határmenti községei részéről továbbra is folytatódik az intenzív együttműködés, amelynek érdekében külön együttműködési megállapodást írtak alá a nemzeti közösségek tagjaival is.

III.

A Vegyes Bizottság a következő ajánlásokat teszi a két kormány számára:

általános téren

1. Mindkét állam még következetesebben törekedjen az Egyezmény rendelkezéseinek és a bizottsági ülések jegyzőkönyveibe foglalt ajánlásoknak a megvalósítására.

2. A Vegyes Bizottság a Szlovéniában élő magyar nemzeti közösség és a magyarországi szlovén kisebbség kívánságára konkrétabb és, ahol lehet, határidősen elkötelező vegyes bizottsági feladatmegfogalmazásokat fogadjon el.
3. Mindkét Fél folytassa a két kisebbség lakóterületének gazdasági fejlesztését, és éljen e téren a PHARE-CBC programlehetőségeivel és eszközeivel. E célból mindkét Fél erősítse ezen területek regionalitását.
4. Mindkét kormány tegyen meg mindent annak érdekében, hogy 1998-ban megnyíljon Cepinci és Kétvölgy között a határátkelőhely, s ezzel befejeződjön a nemzeti közösségek és az anyanemzetük, valamint a két ország közötti jobb összeköttetést biztosító határátkelőhelyek megnyitásának sorozata. A magyar Fél gyorsítsa meg a Pince-Tornyiszentmiklós határátkelő nemzetközivé nyilvánítását.
5. Mindkét Fél vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a kishatárforgalomra kijelölt határátkelőhelyeket – a regionális turizmus, regionális együttműködés és közös PHARE projektek végrehajtása érdekében – esetenként, kivételesen más országok állampolgárai számára is átjárhatóvá tegye.
6. A magyar Fél újjólag teremtsen meg a fehételeket a Hosszófalú-Rédics közti autóbusz-forgalom megindításához.
7. Mindkét fél vizsgálja meg, hogy megfelelően biztosítva van-e – költségvetésből, illetve pályázatok alapján – a kisebbségi szervezetek és szakintézmények működtetésének pénzügyi háttere.
8. A Vegyes Bizottság kérje fel az illetékes egyházi szervezetet, hogy tegyék lehetővé a hitgyakorlást a kisebbség anyanyelvén.

az oktatás területén

1. Az oktatás területén mindkét Fél javítsa a magyar, illetve a szlovén anyanyelv oktatásának színvonalát. A magyar Fél küldjön e célból – a szentgottárdi szlovén lektorhoz hasonló megbízatással – tanfelügyelőt a Muravidékre.

2. A magyar Fél folyamatosan biztosítsa az anyagi feltételeket a rábavidéki szlovén iskolák működésére.
3. A szlovén Fél folytassa a magyar pedagógusok továbbképzési programját.
4. A két ország oktatási minisztériumai folytassák a megbeszéléseket az oklevél-honosítás problémájának mielőbbi megoldásáig.

a művelődés területén

1. Az Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat és a Magyarországi Szlovének Szövetsége mindkét RTV és az állami szervek segítségével folytassa az előkészületeket a szentgotthárdi szlovén nyelvű rádióállomás létrehozására és működésének beindítására. A magyar Fél – az előző vegyesbizottsági jegyzőkönyvben írottak szellemében – folytassa a rádió megindításának és működtetésének támogatását.
2. A szlovén Fél bővítse a magyar nyelvű műsort a Szlovén TV lendvai stúdiójában.
3. A magyar Fél az eredeti kötelezettségvállalásának szellemében folytassa a lendvai művelődési ház építésének támogatását.

A Felek megegyeztek abban, hogy következő ülésüket 1998-ban Magyarországon tartják.

Készült 2 példányban, magyar és szlovén nyelven. Mindkét változat hiteles.

A Vegyes Bizottság szlovén
tagozatának elnöke:
Mihaela LOGAR

A Vegyes Bizottság magyar
tagozatának elnöke:
TABAJDI Csaba

Lendva, 1997. november 5.